

معیارات بین المللی برای اجرای مسلکی تفتیش داخلی (معیارات)

این معیارات توسط گروه کاری متشکل از هیئت مدیره انستیتوت مفتشین داخلی افغانستان تحت نظر فضل هادی فضل ترجمه گردیده است. در این ترجمه به حد اعظمی سعی گردیده است تا مفاهیم و مطالب به شکل اصلی و درست آن انتقال گردد.

معیارهای بین المللی برای اجرای مسلکی تفتیش داخلی (معیارها)

معرفی معیارها

تفتیش داخلی در محیط های قانونی و فرهنگی متنوع؛ در نهادهای که هدف، اندازه، پیچیدگی و ساختار متفاوت دارند؛ توسط کارمندان اداره یا اشخاص بیرون از آن اجرا می شود. هر چند وجود این گونه تفاوتها ممکن بر نحوه اجرای تفتیش داخلی در هر محیط تاثیر بگذارد، اما پیروی از معیارهای بین المللی برای اجرای حرفه ای تفتیش داخلی (معیارها) که از سوی انستیتوت مفتشین داخلی یا (IIA) ترتیب شده است برای ایفای مسئولیت های مفتشین داخلی و واحد تفتیش داخلی، ضروری میباشد.

اهداف معیارهای تفتیش داخلی قرار ذیل می باشند:

1. رهنمایی تطبیق و رعایت عناصر اجباری چارچوب بین المللی اجرای مسلکی (IPPF).
2. ارائه چارچوب برای اجرا و بهبود خدمات متعدد ارزش افزای تفتیش داخلی.
3. ایجاد اساس برای ارزیابی اجراءات تفتیش داخلی.
4. بهبود هر چه بیشتر پروسه ها و اجراءات سازمان.

معیارها مجموعه ای از مقتضیات اجباری مبتنی بر اصول بوده که از موارد ذیل متشکل میباشد:

- بیانیه های مقتضیات اساسی برای اجرای مسلکی تفتیش داخلی و ارزیابی موثریت اجراءات آن که به سطح بین المللی در رده های فردی و سازمانی قابلیت تطبیق دارد.
- تفسیر بیانیه ها که اصلاحات و مفاهیم بکار رفته در معیارها را تشریح و توضیح می کند.

معیارها یکجا با دستورالعمل طرز سلوک انعکاس دهنده تمامی عناصر الزامی چارچوب بین المللی اجرای مسلکی بوده و بنا بر آن رعایت دستورالعمل طرز سلوک و معیارها مبین رعایت تمامی عناصر چارچوب بین المللی اجرای مسلکی می باشد.

در معیارها برخی از اصطلاحاتی به کار رفته است که تعاریف ویژه آن در فهرست معانی ارائه گردیده است. برای درک و تطبیق درست معیارها لازم است تعاریف ارائه شده در بخش فهرست معانی مد نظر گرفته شود. علاوه بر این، معیارها کلمه "باید" را برای مشخص ساختن الزامی بودن غیر مشروط یک مورد و کلمه "حتماً" را در مواردی به کار میبرد که تطبیق آن، مورد توقع بوده مگر اینکه از قضاوت مسلکی استفاده صورت گرفته و حالات انحراف را توجیه نموده بتواند.

معیارها متشکل از دو نوعیت میباشند: معیارهای ذاتی و معیارهای اجرایی.

معیارهای ذاتی مواصفات واحد های تفتیش داخلی و و افرادی که تفتیش داخلی را اجرا مینمایند توضیح می نماید. معیارهای اجرایی ماهیت تفتیش داخلی را توضیح و معیارهای کیفی را که در مقایسه به آن خدمات و فعالیت های تفتیش داخلی اندازه گیری میگردد ارائه میدارد. معیارهای ذاتی و اجرایی، قابلیت تطبیق در تمام انواع خدمات تفتیش داخلی می باشند.

معیارهای تطبیقی به منظور توضیح چگونگی استفاده از معیارهای ذاتی و معیارهای اجرایی با ارائه معلومات در مورد الزامات قابل تطبیق در خدمات اطمینان دهی (A) یا مشوره دهی (C)، ارائه گردیده اند.

خدمات اطمینان دهی متضمن ارزیابی بیطرفانه شواهد توسط مفتش داخلی به منظور ارائه نظر یا نتیجه گیری در یک نهاد، فعالیت، وظیفه، پروسه، سیستم یا دیگر موضوعات می باشند. ماهیت و ساحه کاری خدمات اطمینان دهی توسط مفتش داخلی تعیین می گردد. عموماً سه طرف در خدمات اطمینان دهی دخیل هستند: (1) فرد یا گروهی که به طور مستقیم با نهاد، فعالیت، سیستم، وظیفه، پروسه، یا دیگر موضوعات مدنظر دخیل هستند، یعنی مسئول پروسه، (2) فرد یا گروهی که عمل ارزیابی را انجام می دهد، یعنی مفتش داخلی، و (3) فرد یا گروهی که از ارزیابی انجام شده استفاده می کنند، یعنی استفاده کننده.

خدمات مشوره دهی ماهیت مشورتی داشته و عموماً بنا به تقاضای مشخص مرجع یا اداره دریافت کننده خدمات تفتیش داخلی انجام می شود. ماهیت و ساحه کاری خدمات مشورتی، ربط به توافق با اداره دریافت کننده خدمات تفتیش داخلی دارد. عموماً دو گروه در خدمات مشورتی دخیل هستند: (1) فرد یا گروهی که مشوره ارائه مینمایند، یعنی مفتش داخلی و (2) فرد یا گروهی درخواست کننده مشوره، یعنی مرجع یا اداره دریافت کننده خدمات تفتیش داخلی. مفتش داخلی هنگام انجام خدمات مشوره دهی، باید بیطرفی خویش را حفظ و نباید مسئولیت مدیریت مرجع را به عهده بگیرد.

معیارات قابلیت تطبیق به سطح فردی مفتشین داخلی و واحد های تفتیش داخلی را دارد. همه مفتشین داخلی مکلف به پیروی از معیارهای مرتبط با بیطرفی فردی، تخصص و دقت مناسب مسلکی، و معیارات

مرتبط به اجرای مسئولیت های وظیفوی شان می باشند. رؤسای تفتیش داخلی برعلاوه مکلف بر رعایت و تطبیق همه جانبه معیارات به سطح واحد تفتیش داخلی می باشند.

اگر قوانین یا مقررات، مفتشین داخلی ویا واحد تفتیش داخلی را از پیروی و تطبیق بخشهای مشخصی از معیارات باز میدارند ، تطبیق و رعایت بخش های باقیمانده آن الزامی بوده و افشای مناسب آن ضرورت است. اگر این معیارات در پهلوی مقررات صادره نهاد های معتبر دیگر مورد استفاده قرار میگیرد، گزارشات و مکاتبات تفتیش داخلی میتواند از استفاده مقررات دیگر نیز تذکر به عمل آورد، هر آنطوریکه مناسب باشد. در چنین موارد، در صورتیکه فعالیت تفتیش داخلی مطابقت با معیارات را اشاره مینماید و تناقض بین مقررات دیگر و معیارات موجود باشد مفتشین داخلی و فعالیت تفتیش داخلی باید معیارات را لزوما رعایت و مقررات دیگر را نیز در صورتیکه بسیار جدی باشند تطبیق نموده میتوانند.

تجدید و انکشاف معیارات یک پروسه دومدار میباشد. بورد بین المللی ستندرد های تفتیش داخلی قبل از انتشار معیارها ، اقدام به کسب مشورت و نظرخواهی وسیع مینماید . این اقدامات شامل درخواست نظریات از سراسر جهان با استفاده از پروسه نمایش پیش نویس میباشد. تمام پیش نویس ها در وبسایت انستیتوت مفتشین داخلی (IIA) منتشر شده و به سایر شاخه های آن در جهان نیز ارسال میگردد.

نظریات و پیشنهادات خویش در مورد معیارات را میتوانید به آدرس ذیل ارسال نمایید: :

The Institute of Internal Auditors
Standards and Guidance
1035 Greenwood Blvd, Suite 401
Lake Mary, FL 32746 USA

Email: guidance@theiia.org

Web: www.globaliia.org

معیارات بین المللی برای اجرای مسلکی تفتیش داخلی (معیارات)

معیارات ذاتی

1000 - مقصد، صلاحیت و مسئولیت

مقصد، صلاحیت و مسئولیت فعالیت تفتیش داخلی باید بگونه رسمی در منشور تفتیش داخلی تعریف و توضیح گردد. طوریکه با مأموریت تفتیش داخلی، عناصر اجباری چارچوب بین المللی اجرای مسلکی (اصول اساسی برای اجرای مسلکی تفتیش داخلی، دستورالعمل اخلاقی، معیارات و تعریف تفتیش داخلی) همسانی و مطابقت داشته باشد. رئیس تفتیش داخلی باید به صورت دوره ئی منشور تفتیش داخلی را تجدید و آن را غرض منظوری، به مدیریت ارشد و هیئت نظار (بورده) ارائه نماید.

تفسیر:

منشور تفتیش داخلی سند رسمی هست که هدف، صلاحیت و مسئولیت فعالیت تفتیش داخلی را تعریف و توضیح میسازد. منشور تفتیش داخلی، جایگاه فعالیت تفتیش داخلی در سازمان را نهادینه ساخته، ماهیت رابطه گزارش دهی و وظیفوی رئیس اداره تفتیش داخلی با بورده را تعیین و صلاحیت دسترسی به اسناد، سوابق، پرسونل، دارایی های عینی مرتبط به ساحه بررسی را اعطاء و تصویب مینماید؛ علاوه بر این سند تعریف و ساحه کاری فعالیت های تفتیش داخلی را مشخص میسازد. منظوری نهایی منشور تفتیش داخلی بر عهده بورده است.

A1.1000 - ماهیت خدمات اطمینان دهی که به نهاد ارائه می شود باید در منشور تفتیش داخلی تعریف شده باشد. اگر خدمات اطمینان دهی به مراجع ثالث خارج از نهاد ارائه میگردد، ماهیت این خدمات نیز باید در منشور تفتیش داخلی توضیح گردد.

C1.1000 - ماهیت خدمات مشوره دهی باید در منشور تفتیش داخلی تعریف گردد.

1010 - به رسمیت شناختن رهنمودهای اجباری در منشور تفتیش داخلی

ماهیت اجباری اصول اساسی اجرای مسلکی تفتیش داخلی، دستورالعمل اخلاقی، معیارات و تعریف تفتیش داخلی باید در منشور تفتیش داخلی به رسمیت شناخته شوند. رئیس تفتیش داخلی باید مأموریت

تفتیش داخلی و عناصر اجباری چارچوب بین المللی اجرای مسلکی (IPPF) را با مدیریت ارشد و بورد بحث نموده شریک سازد.

1100 – استقلالیت و بیطرفی

فعالیت تفتیش داخلی باید مستقل بوده و مفتشین داخلی باید در انجام وظایف خویش، بیطرف باشند.

تفسیر:

استقلالیت به معنی رهایی از حالاتیست که توانایی فعالیت تفتیش داخلی در انجام غیر جانبدارانه مسئولیت هایش را تهدید نماید. به منظور دستیابی به میزان لازم استقلالیت غرض ایفای موثر مسئولیت های فعالیت های تفتیش داخلی، رئیس تفتیش داخلی باید دسترسی مستقیم و نامحدود به مدیریت ارشد و بورد داشته باشد. این امر از طریق یک رابطه گزارشدهی دوگانه قابل تحقق است. عوامل تهدید کننده استقلالیت باید به سطح انفرادی مفتش داخلی، به سطح بررسی، به سطح فعالیت تفتیش داخلی و در مجموع به سطح نهاد مدیریت شود.

بیطرفی، نگرش ذهنی بیغرض و عاری از تعصب است که به مفتشین داخلی اجازه می دهد تا بررسی های خویش را به گونه ای که خود به آن باور داشته باشند انجام داده و در کیفیت کار هیچ نوع سازش صورت نگیرد بیطرفی مستلزم این است که مفتشین داخلی نباید قضاوت خویش در مورد امورات تفتیش را تحت تاثیر دیگران قرار دهد. عوامل نقض کننده بیطرفی باید در سطوح فردی، بررسی، فعالیت تفتیش داخلی و نهاد مدیریت گردد.

1110 – استقلالیت سازمانی

رئیس تفتیش داخلی باید به مقامی در سازمان گزارش دهد که به فعالیت تفتیش داخلی اجازه می دهد تا مسئولیت هایش را ایفا نماید. رئیس تفتیش داخلی باید حداقل سال یکبار به بورد از استقلالیت سازمانی تفتیش داخلی اطمینان دهد.

تفسیر:

استقلالیت سازمانی، زمانی به گونه موثر تأمین میشود که رئیس تفتیش داخلی از لحاظ وظیفوی به بورد گزارش دهد. گزارشدهی وظیفوی بورد را در موارد ذیل دخیل میسازد:

- منظوری منشور تفتیش داخلی.
- منظوری پلان تفتیش داخلی مبتنی بر خطر.

- منظوری بودجه و پلانگذاری منابع تفتیش داخلی.
- دریافت گزارش از رئیس تفتیش داخلی در مورد اجراءات واحد تفتیش داخلی در مقایسه با پلان تفتیش داخلی و سایر موضوعات؛
- منظوری تصامیم مربوط به عزل و نصب رئیس تفتیش داخلی؛
- منظوری حقوق و امتیازات رئیس اداره تفتیش داخلی.
- بازپرس از مدیریت نهاد و رئیس تفتیش داخلی غرض تشخیص محدودیت های نامناسب در رابطه به ساحه کاری یا منابع

1110. A1 – فعالیت تفتیش داخلی باید عاری از دخالت در تعیین ساحه کاری، چگونگی انجام فعالیت ها، و گزارش دهی نتایج فعالیت تفتیش داخلی باشد. در صورت وجود هرگونه دخالت، رئیس تفتیش داخلی باید آنرا به بورد افشا نماید و تاثیرات آن را نیز توضیح دهد.

1111 – ارتباط مستقیم با بورد

رئیس تفتیش داخلی باید با بورد ارتباط و تعامل مستقیم داشته باشد.

1112 – نقش رئیس تفتیش داخلی فراتر از تفتیش داخلی

در صورتیکه رئیس تفتیش داخلی نقش و/یا مسئولیت فراتر از تفتیش داخلی داشته و یا همچو توقع از وی موجود باشد؛ باید اقدامات لازم در نظر گرفته شود تا نواقض استقلالیت و بیطرفی محدود گردد.

تفسیر:

ممکن از رئیس تفتیش داخلی تقاضا شود که نقش ها و مسئولیت های بیشتری را خارج از دایره تفتیش داخلی، به عنوان مثال مسئولیت رعایت قوانین و مقررات و یا فعالیت های مدیریت خطر را به عهده بگیرد. این نقش ها و مسئولیت ها ممکن ظاهراً و یا هم حقیقتاً استقلالیت سازمانی فعالیت تفتیش داخلی و یا به بیطرفی فردی مفتش داخلی را نقض کند. اقدامات حفاظتی عبارت از آنعده فعالیت های نظارتی هست که اغلباً از سوی بورد به منظور رسیده گی به نواقض بالقوه مد نظر گرفته میشود و ممکن فعالیت های را مانند ارزیابی دوره ای از مسئولیت ها گزارشدهی و تدوین پروسه های بدیل جهت حصول اطمینان در مورد دامنه مسئولیت های اضافی را شامل گردد.

1120 – بیطرفی فردی

مفتشین داخلی باید روش غیر مغرضانه و عاری از تعصب داشته و از هرگونه تضاد منافع جلوگیری نماید.

تفسیر:

تضاد منافع حالتی هست که در آن، مفتش داخلی، که در جایگاه مورد اعتماد قرار دارد، دارای منفعت شخصی یا مسلکی متعارض باشد. وجود این گونه منافع می تواند انجام بی طرفانه وظایف مفتشین داخلی را دشوار سازد. حتی اگر عملی غیر اخلاقی یا نادرست از مفتشین داخلی سر نزنند، باز هم تضاد منافع میتواند موجود باشد. موجودیت تضاد منافع ممکن تصویر نا شایسته از مفتشین داخلی را ایجاد نماید که می تواند به اعتماد به مفتش داخلی، فعالیت تفتیش داخلی و مسلک تفتیش داخلی صدمه وارد نماید. تضاد منافع می تواند توانایی های فردی مفتشین داخلی برای انجام بیطرفانه وظایف و مسئولیت ها را نقض کند.

1130 - نقض استقلالیت یا بیطرفی مفتشین داخلی

اگر استقلالیت یا بیطرفی در واقع و یا در ظاهر نقض شود، جزئیات این نقض باید به اشخاص ذیربط افشا و معلومات داده شود. چگونگی افشای این موضوع به نقض بستگی دارد که به وجود آمده است.

تفسیر:

نقض استقلالیت سازمانی و بیطرفی فردی می تواند شامل و غیر محدود به مواردی چون تضاد منافع شخصی، محدودیت ساحه کاری محدودیت در دسترسی به سوابق، پرسونل، و دارایی ها و محدودیت در منابعی چون بودجه باشد.

تعیین اطراف ذیربطی که جزئیات نقض استقلالیت یا بیطرفی باید برای شان معلومات ارائه و افشا شود، به انتظارات از فعالیت تفتیش داخلی و مسئولیت های رئیس تفتیش داخلی در قبال مدیران ارشد و مورد طوریکه در منشور تفتیش داخلی تصریح گردیده و به ماهیت نقض بستگی دارد.

1130. A1 - مفتشین داخلی باید از ارزیابی فعالیت های مشخصی که در گذشته مسئولیت آنها به عهده داشته اند، خودداری نمایند. چنانچه مفتش داخلی، خدمات اطمینان دهی خود را به فعالیت معطوف نماید که در سال گذشته مسئولیت آن را به عهده داشته است، نقض بیطرفی شان در چنین حالت محتمل خواهد بود.

1130. A2 - ارائه خدمات اطمینان دهی به فعالیت های که مسئولیت آن بر عهده رئیس تفتیش داخلی باشد باید توسط شخص یا مرجع خارج از فعالیت تفتیش داخلی نظارت شود.

1130. A3 - فعالیت تفتیش داخلی میتواند در جائیکه قبلاً خدمات مشورتی را به اجرا گذاشته است، خدمات اطمینان دهی ارائه نماید به شرطیکه ماهیت مشوره دهی سبب نقض بیطرفی نگردیده و بیطرفی فردی حین توزیع منابع به، بررسی مدیریت شده باشد.

1130. C1 – مفتشین داخلی می توانند مرتبط به فعالیتهایی که در گذشته مسئولیت آنها را به عهده داشته اند خدمات مشورتی ارائه دارند. **1130. C2** – اگر مفتشین داخلی با عوامل بالقوه نقض کننده استقلالیت یا بیطرفی در زمینه خدمات مشوره دهی درخواست شده مواجه میشوند باید موضوع را پیش از قبول کردن چنین **ماموریت** به اطلاع اداره خواهان خدمات مشورتی (متقاضی) برسانند.

1200 – تخصص و دقت مناسب مسلکی

خدمات تفتیش داخلی باید با مهارت و دقت مناسب مسلکی انجام شود.

1210 – تخصص

مفتشین داخلی باید از دانش، مهارت ها و دیگر توانائی های لازم برای انجام مسئولیت های فردی خویش، برخوردار باشند. فعالیت تفتیش داخلی باید بشکل جمعی دانش، مهارت ها و دیگر توانائی های لازم برای انجام وظایف را داشته باشد و یا کسب نماید.

تفسیر:

تخصص اصطلاح جامعیهست که داشتن دانش، مهارت ها و سایر توانایی های مورد نیاز مفتشین داخلی برای انجام موثر مسئولیت های مسلکی شان را در بر گرفته فعالیت های جاری، گرایش ها و مسائل جدید را احاطه مینماید تا مفتشین را قادر به ارائه سفارشات و مشوره های مرتبط بسازند. به مفتشین داخلی توصیه می شود که تخصص خویش را با کسب مدارک و تصدیق نامه های مسلکی مناسب مانند عنوان "مفتش داخلی مسلکی" و مدارک دیگری که انستیتوت مفتشین داخلی و سایر مراجع مسلکی ذیصلاح عرضه می کنند، نشان دهند.

1210. A1 – در صورتیکه مفتشین داخلی از دانش، مهارت ها و یا سایر توانایی های لازم برای انجام تمامی یا بخشی از **ماموریت** را نداشته باشند، رئیس تفتیش داخلی باید مشاوره و راهنمایی درست را در زمینه بدست آورد.

1210. A2 – مفتشین داخلی باید دانش کافی برای ارزیابی خطر قلب و شیوه ای که توسط آن در سازمان مدیریت می شود را داشته باشند، ولی از ایشان انتظار نمی رود که تخصص شان در حد فردی باشد که مسئولیت اصلی وی، کشف و تحقیق موارد قلب است.

1210. A3 – مفتشین داخلی باید دانش کافی در باره خطرات و کنترل های کلیدی تکنالوژی معلوماتی و تکنیک های تفتیش مبتنی بر تکنالوژی برای انجام وظایف محوله را داشته باشند. با

این وجود، از همه مفتشین داخلی انتظار نمی رود در این زمینه به اندازه فردی مهارت داشته باشند که مسئولیت اصلی وی تفتیش تکنالوژی معلوماتی است.

1210. C1 – اگر رئیس تفتیش داخلی تشخیص دهد که مفتشین داخلی، دانش، مهارت‌ها و یا سایر توانایی‌های لازم برای انجام تمامی یا بخشی از **ماموریت** را برخوردار نیستند باید از پذیرش آن خودداری کند و یا اینکه مشاوره و همکاری درست را بدست آورد.

1220 – دقت مناسب مسلکی

مفتشین داخلی باید دقت و مهارتی را که از یک مفتش داخلی محتاط و شایسته انتظار می رود به کار گیرد. دقت مناسب مسلکی به معنی مصئونیت از خطا نیست.

1220. A1 – مفتشین داخلی باید دقت مناسب مسلکی را با در نظرداشتن موارد ذیل اعمال نمایند.

- حجم و وسعت کار موردنیاز برای دستیابی به اهداف **ماموریت**.
- پیچیدگی، سطح اهمیت (**متریالیستی**) و یا اهمیت موضوعاتی که روش‌ها و آزمایشات اطمینان دهی در مورد آنها بکار گرفته می شوند؛
- کفایت و موثریت پروسه‌های حکومتداری، مدیریت خطر و کنترل؛
- احتمال وقوع موارد عمده اشتباهات، تقلب یا عدم رعایت قوانین و مقررات؛
- هزینه خدمات اطمینان دهی در مقایسه با فواید بالقوه آن.

1220. A2 – مفتشین داخلی حین اعمال دقت مناسب مسلکی باید استفاده از تفتیش مبتنی بر تکنالوژی و دیگر تکنیک‌های تجزیه و تحلیل اطلاعات را مورد توجه خویش قرار دهند.

1220. A3 – مفتشین داخلی باید نسبت به وقوع خطرات عمده ای که می‌تواند اهداف، فعالیت‌ها، یا منابع را تحت تاثیر قرار دهد مواظب باشند. با این وجود، روش‌ها و آزمایشات اطمینان دهی به تنهایی، حتی اگر با دقت مناسب مسلکی تطبیق هم‌شوند، تشخیص همه خطرات عمده را نمیتواند تضمین نماید.

1220. C1 – مفتشین داخلی باید حین ارائه خدمات مشوره دهی دقت مناسب مسلکی را با در نظرداشتن موارد آتی اعمال نمایند.

- نیازمندی و توقعات مراجع متقاضی / به شمول ماهیت، زمان بندی و گزارش دهی نتایج ماموریت.
- پیچیدگی نسبی و میزان کار مورد نیاز برای دستیابی به اهداف **ماموریت**.

- هزینه خدمات مشورتی در مقایسه با منافع بالقوه آن.

1230 – رشد مسلکی دوامدار

مفتشین داخلی باید دانش، مهارت ها و سایر توانایی های خویش را از طریق رشد مسلکی مداوم ارتقا بخشند.

1300 – برنامه بهبود و تضمین کیفیت

رئیس تفتیش داخلی باید برنامه بهبود و تضمین کیفیت را که همه ابعاد کارکرد تفتیش داخلی را احتوا نماید ایجاد و نگهداری نماید.

تفسیر:

برنامه بهبود و تضمین کیفیت، به منظور ارزیابی میزان پیروی فعالیت تفتیش داخلی از معیارها و ارزیابی میزان رعایت کود اخلاقیات توسط مفتشین داخلی، طراحی می شود. این برنامه همچنین، مفیدیت و موثریت فعالیت تفتیش داخلی را ارزیابی و فرصت ها را جهت انکشاف و بهبود مشخص می سازد. رئیس تفتیش داخلی حتما نظارت مورد در قبال برنامه بهبود و تضمین کیفیت را تشجیع نماید.

1310 – الزامات برنامه بهبود و تضمین کیفیت

برنامه بهبود و تضمین کیفیت باید شامل ارزیابی های داخلی و بیرونی باشد.

1311 – ارزیابی های داخلی

ارزیابی های داخلی باید شامل موارد آتی باشد:

- نظارت دوامدار از اجراءات فعالیت تفتیش داخلی.
- ارزیابی های خودی بصورت دوره ئی، یا ارزیابی توسط افراد دیگر از داخل سازمان که دانش کافی در باره فعالیت های تفتیش داخلی داشته باشند.

تفسیر:

نظارت دوامدار، جزء لاینفک نظارت روزمره، بررسی و اندازه گیری عملکرد فعالیت تفتیش داخلی است. نظارت دوامدار در پالیسی ها و طرز العمل های معمول که به منظور مدیریت فعالیت تفتیش داخلی استفاده می شوند نهادینه شده و از پروسه ها، ابزارها و اطلاعاتی استفاده میشود که برای ارزیابی میزان تطبیق دستورالعمل طرز سلوک و معیارات ضروری پنداشته میشود.

ارزیابی های دوره ئی برای ارزیابی میزان تطبیق دستورالعمل طرز سلوک و معیارات انجام میگردد.

داشتن دانش کافی در باره فعالیت های تفتیش داخلی مستلزم حد اقل شناخت و درک از تمامی عناصر چارچوب بین المللی اجرای مسلکی (IPPF) میباشد.

1312 - ارزیابی های بیرونی

ارزیابی های خارجی باید حداقل هر پنج سال یک بار توسط یک ارزیابی کننده یا ی گروه ارزیابی کننده مستقل و واجد شرایط خارج از اداره انجام شود. رئیس تفتیش داخلی باید موارد ذیل را با مورد بحث نماید:

- شکل و دفعات ارزیابی خارجی.
- واجد شرایط بودن و استقلالیت فرد ارزیابی کننده و یا هیئت ارزیابی کننده خارجی ، به شمول هر گونه تضاد منافع بالقوه.

تفسیر:

ارزیابی های خارجی می تواند به شکل یک ارزیابی بیرونی کلی و یا یک ارزیابی خودی با تایید ارزیابی کننده مستقل خارجی انجام شود. ارزیابی کننده خارجی باید رعایت و تطبیق دستورالعمل اخلاقی و یا طرز سلوک و استانداردها را در نتیجه گیری خویش انعکاس دهد؛ ارزیابی بیرونی همچنان میتواند شامل نظریات استراتژیک و عملیاتی باشد.

یک فرد و یا گروه ارزیابی کننده واجد شرایط در دو ناحیه از خود شایستگی نشان میدهد: طرز اجرای مسلکی تفتیش داخلی و پروسه ارزیابی خارجی. شایستگی می تواند ترکیبی از تجربه و آموزه های نظری باشد. تجارب به دست آمده در سازمان های که از لحاظ اندازه، پیچیدگی، سکتور، نوعیت و مسائل تخنیکی، مشابه هستند با ارزش تر از تجربه کاری که کمتر مرتبط می باشد. در مواردی که ارزیابی توسط یک هیئت انجام می شود، نیاز نیست تا همه اعضای هیئت تمام شایستگی های لازم را داشته باشند؛ در حقیقت هیئت ارزیابی کلی باید دارای شایستگی های لازم و واجد شرایط باشد. رئیس تفتیش داخلی در ارزیابی خویش از شایستگی کافی و واجد شرایط بودن فرد و یا هیئت ارزیابی کننده میتواند قضاوت مسلکی خویش را استفاده نماید.

منظور از فرد و یا هیئت ارزیابی کننده مستقل نداشتن تضاد منافع واقعی یا ظاهری و تحت کنترل و یا جزء نبودن اداره ای هست که فعالیت تفتیش داخلی به آن تعلق دارد. رئیس تفتیش داخلی حتما نظارت مورد را در قبال ارزیابی خارجی تشجیع نماید تا سطح تضاد منافع متصور و بالقوه را کاهش دهد.

1320 - گزارش دهی در باره برنامه بهبود و تضمین کیفیت

رئیس تفتیش داخلی باید نتایج بدست آمده از برنامه بهبود و تضمین کیفیت را به اطلاع مدیران ارشد و مورد برساند. این معلومات حتما مشمول موارد آتی باشد:

- ساحه کاری و دفعات ارزیابی های داخلی و خارجی.
- شایستگی و استقلالیت فرد و یا هیئت ارزیابی کننده، شامل هر گونه تضاد منافع بالقوه.
- نتیجه گیری ارزیابی کنندها
- پلان فعالیت های اصلاحی

تفسیر:

شکل، محتوا و تناوب گزارش دهی نتایج برنامه بهبود و تضمین کیفیت از طریق گفتگو با مدیران ارشد و مورد و با توجه به مسئولیت های فعالیت های تفتیش داخلی و رئیس تفتیش داخلی مطابق با محتوای منشور تفتیش داخلی تعیین میگردد. جهت تطبیق دستورالعمل اخلاقی و یا طرز سلوک و معیارات نتایج ارزیابی های خارجی و ارزیابی های دوره ئی داخلی به محض تکمیل آن و نتایج نظارت دوامدار حداقل سال یکبار گزارش داده می شود. نتایج شامل ارزیابی فرد و یا هیئت ارزیابی کننده از میزان رعایت موضوعات متذکره میباشد.

1321 – به کار گیری جمله "طبق معیارات بین المللی اجرای مسلکی تفتیش داخلی"

ادعای اینکه فعالیت تفتیش داخلی در مطابقت با معیارات بین المللی اجرای مسلکی تفتیش داخلی اجراءات مینماید زمانی درست خواهد بود که نتایج حاصله از برنامه بهبود و تضمین کیفیت، از این موضوع را تأیید نماید..

تفسیر:

فعالیت تفتیش داخلی زمانی در مطابقت با دستورالعمل اخلاقی و معیارات قرار خواهد داشت که نتایج متذکره در آنرا به دست بیاورد. نتایج حاصله از برنامه بهبود و تضمین کیفیت، شامل نتایج حاصله از ارزیابی های داخلی و خارجی است. تمام فعالیت های تفتیش داخلی نتایج ارزیابی های داخلی را دارا بوده و فعالیت های تفتیش داخلی که حداقل پنج سال از عمر آن می گذرد، دارای نتایج ارزیابی خارجی نیز میباشند.

1322 – افشای موارد عدم رعایت

در مواردی که عدم رعایت دستورالعمل اخلاقی و یا معیارات طور کلی ساحه کاری و و اجراءات فعالیت تفتیش داخلی را متأثر میسازد، رئیس تفتیش داخلی باید موارد عدم رعایت و تاثیرات آنرا به اطلاع مدیران ارشد و مورد اطلاع دهد.

معیارهای اجرائی

2000 – مدیریت فعالیت تفتیش داخلی

رئیس تفتیش داخلی باید فعالیت تفتیش داخلی را به گونه ای موثر مدیریت کند تا ارزش آفرینی آن برای اداره محقق شود.

تفسیر:

فعالیت تفتیش داخلی زمانی به گونه ای موثر مدیریت شده است که:

- مقصد و مسئولیت مندرج منشور تفتیش داخلی را حاصل و ایفا نماید.
- معیارات را رعایت نماید.
- اعضای انفرادی تفتیش داخلی دستورالعمل اخلاقی و معیارات را مراعات نمایند.
- روندها و موضوعات در حال ظهور که بالای اداره تاثیر می گذارد را در نظر گرفته باشد.

اداره تفتیش داخلی هنگامی برای سازمان و ذینفعان آن ارزش آفرینی میکند که استراتژی ها ، اهداف و خطرات را در نظر گرفته؛ سعی میکند تا راه های را جهت بهبود پروسه های حکومتداری، مدیریت خطر و کنترل ارائه نماید، و فعالیتهای های اطمینان دهی مربوطه را بشکل بیطرفانه آن انجام دهد.

2010 – پلان گذاری

رئیس تفتیش داخلی برای تعیین اولویت های فعالیت تفتیش داخلی باید پلان مبتنی بر خطر را در مطابقت با اهداف سازمان تدوین نماید.

تفسیر:

جهت تدوین پلان مبتنی بر خطر، رئیس تفتیش داخلی با مدیران ارشد و بورد مشورت می نماید و در مورد استراتژی های اداره، اهداف کلیدی اداره، خطرات مرتبط و پروسه های مدیریت خطر معلومات حاصل می نماید. رئیس تفتیش داخلی باید در صورت لزوم و در پاسخ به بروز تغییرات در طرز فعالیت، خطرات، اجراءات، برنامه ها، سیستم ها و کنترل های سازمان پلان کاری فعالیت تفتیش داخلی را بازنگری و تعدیل نماید.

2010. A1 – پلان کاری **ماموریت‌های تفتیش داخلی** باید مبتنی بر ارزیابی مستند خطرات باشد که حداقل سال یک بار انجام می شود. نظریات مدیران ارشد و بورد باید در جریان پروسه متذکره مد نظر گرفته شود.

2010. A2 – رئیس تفتیش داخلی باید توقعات مدیران ارشد، بورد و سایر ذینفعان را در مورد اظهار نظرها و دیگر نتایج کار تفتیش داخلی تشخیص آنرا مد نظر قرار دهد.

2010. C1 – رئیس تفتیش داخلی حتما اساس پذیرش خدمات مشورتی پیشنهاد شده را ظرفیت این خدمات در بهبود مدیریت خطرات، ارزش آفرینی و بهبود عملکرد سازمان قرار دهد. ماموریت های خدمات مشورتی قبول شده باید شامل پلان تفتیش داخلی گردد.

2020 – ابلاغ و منظوری

رئیس تفتیش داخلی باید پلان های کاری و منابع مورد نیاز فعالیت تفتیش داخلی را به شمول تغییرات عمده موقتی غرض مرور و منظوری به مدیران ارشد و بورد ارائه نماید. رئیس تفتیش داخلی همچنین باید تاثیرات محدودیت در منابع را معلومات دهد.

2030 – مدیریت منابع

رئیس تفتیش داخلی باید از مناسب بودن، کافی بودن و استفاده موثر منابع تفتیش داخلی به منظور دستیابی به پلان منظور شده اطمینان حاصل نماید.

تفسیر:

مناسب بودن به ترکیب دانش، مهارتها و سایر توانایی های مورد نیاز برای انجام پلان اطلاق میگردد. کافی بودن به کمیت منابع مورد نیاز برای دستیابی به پلان اطلاق میگردد. منابع زمانی به گونه ای موثر آن به کار گرفته شده است که استفاده آن دستیابی به پلان منظور شده را میسر سازد.

2040 – پالیسی ها و طرزالعمل ها

رئیس تفتیش داخلی باید جهت هدایت فعالیت تفتیش داخلی پالیسی ها و طرزالعمل ها را وضع نماید.

تفسیر:

شکل و محتوای پالیسی ها و طرزالعمل ها، به اندازه و ساختار فعالیت تفتیش داخلی و پیچیدگی کار آن بستگی دارد.

2050 – هماهنگی و اعتماد

رئیس تفتیش داخلی به منظور حصول اطمینان از پوشش مناسب و کاهش تکرار تلاشها حتماً معلومات را شریک، فعالیتها را هماهنگ و اتکا بالای کار سایر عرضه کنندگان خدمات اطمینان دهی و مشورتی داخلی و بیرونی را مد نظر گیرد.

تفسیر:

در هماهنگ ساختن فعالیتها، رئیس تفتیش داخلی میتواند بالای کار عرضه کنندگان خدمات اطمینان دهی و مشورتی دیگر اتکا نماید. بناءً برای مبنای اعتماد حتماً یک پروسه ثابت و همسان ایجاد و رئیس تفتیش داخلی حتماً شایستگی، بیطرفی و دقت مناسب مسلکی عرضه کنندگان خدمات اطمینان دهی و مشورتی را مد نظر بگیرد.

همچنان رئیس تفتیش داخلی حتماً فهم واضح از ساحه کاری، اهداف و نتایج کاری خدمات ایکه توسط سایر عرضه کنندگان خدمات اطمینان دهی و مشورتی انجام یافته است، را داشته باشد. در صورتیکه اعتماد بر کار دیگران شده باشد با آن هم رئیس تفتیش داخلی در زمینه حصول اطمینان از موجودیت اسناد حمایتی کافی در قبال نتیجه گیری و نظریات ایکه فعالیت تفتیش داخلی به آن نایل گردیده است، مسئول و حسابده می باشد.

2060 – گزارش دهی به مدیران ارشد و بورد

رئیس تفتیش داخلی باید به طور دوره ای در مورد مقصد، مسئولیت، صلاحیت و اجراات تفتیش داخلی در مقایسه با پلان آن و رعایت دستورالعمل اخلاقی و معیارات به مدیریت ارشد و بورد گزارش دهد. گزارش دهی همچنان باید موارد عمده خطر و کنترول، به شمول خطرات تقلب، مسائل مربوط به حاکمیت و موارد دیگر ایکه قابل توجه مدیران ارشد و بورد باشد را احتوا نماید.

تفسیر:

تناوب و محتوای گزارش دهی با تفاهم مشترک بین رئیس تفتیش داخلی، مدیران ارشد و بورد تعیین میگردد. تناوب و محتوای گزارش دهی به اهمیت معلوماتی که گزارش می شود و استعجالیت اقدامات ایکه توسط مدیران ارشد و بورد اتخاذ خواهند شد بستگی دارد.

گزارش دهی و اطلاع رسانی رئیس تفتیش داخلی به مدیران ارشد و بورد باید شامل معلومات ذیل باشد:

- منشور تفتیش داخلی
- استقلالیت فعالیت تفتیش داخلی
- پلان کاری تفتیش داخلی و پیشرفت اجراات در مقایسه به آن
- منابع مورد نیاز

- نتایج فعالیت های تفتیش
- رعایت دستورالعمل اخلاقی و طرز سلوک ، معیارات و پلان های اقدامات اصلاحی در قبال موارد عمده عدم رعایت
- پاسخ مدیریت به خطراتی که، به اساس قضاوت رئیس تفتیش داخلی، ممکن برای سازمان غیر قابل قبول باشند.

2070 – عرضه کننده خارجی خدمات و مسئولیت اداره در قبال تفتیش داخلی

هنگامی که یک عرضه کننده خارجی خدمات به عنوان فعالیت تفتیش داخلی عمل میکند، عرضه کننده باید سازمان را از این مسئله آگاه سازد که مسئولیت داشتنحیک فعالیت تفتیش داخلی موثر بر عهده سازمان است.

تفسیر:

این مسئولیت با استفاده از برنامه بهبود و تضمین کیفیت، که رعایت دستورالعمل اخلاقی و طرز سلوک و معیارات را ارزیابی مینماید توضیح و ارائه میگردد.

2100 – ماهیت کار

فعالیت تفتیش داخلی باید با استفاده از روش های سیستماتیک، منظم و روش مبتنی بر خطر پروسه های حکومتداری، مدیریت خطر، و کنترل را ارزیابی و در بهبود آن نقش ایفا نماید. اعتبار و ارزش تفتیش داخلی زمانی ارتقاء میابد که مفتشین بگونه پیشگیرانه عمل نمایند و ارزیابی های شان یک بینش جدیدی را عرضه و تاثیرات آینده را مدنظر گیرند.

2110 – حکومتداری

فعالیت تفتیش داخلی باید پروسه حکومتداری را ارزیابی و پیشنهادات مناسب را برای بهبود پروسه حکومتداری برای موارد ذیل ارائه نماید:

- اخذ تصامیم ستراتیژیک و عملیاتی.
- نظارت از مدیریت خطر و کنترل.
- ترویج اصول و ارزشهای اخلاقی مناسب در سازمان.
- حصول اطمینان از موثریت مدیریت عملکرد سازمانی و حسابدگی.
- گزارش دهی موضوعات خطر و کنترل به بخش های مناسب در اداره.
- هماهنگی فعالیت ها، و تبادلله معلومات بین، بورد، مفتشین خارجی و مفتشین داخلی، و سایر عرضه کننده گان خدمات اطمیناند دهی، و مدیریت سازمان

2110. A1 – فعالیت تفتیش داخلی باید طرح، شیوه تطبیق، و موثریت اهداف، برنامه ها، و فعالیت های مرتبط به اصول اخلاقی سازمان را ارزیابی نماید.

2110. A2 – فعالیت تفتیش داخلی باید ارزیابی نماید که آیا حکومتداری تکنالوژی معلوماتی سازمان اهداف و استراتژی های سازمان را حمایت می نماید یا خیر.

2120 – مدیریت خطر

فعالیت تفتیش داخلی باید موثریت پروسه های مدیریت خطر را ارزیابی و در بهبود آن نقش ایفا نماید.

تفسیر:

تشخیص اینکه آیا پروسه های مدیریت خطر موثر است یا خیر قضاوتی است که در نتیجه ارزیابی مفتش داخلی حاصل می شود که:

- اهداف سازمانی با ماموریت سازمان مطابقت داشته و آنرا پشتیبانی مینماید.
- خطرات عمده شناسایی و ارزیابی گردیده.
- شیوه های مناسب پاسخ به خطرات انتخاب گردیده که خطرات را با سطح قابل پذیرش آن در سازمان همتراز میسازد.
- اطلاعات خطرات مرتبط جمع آوری و به موقع در سرتاسر سازمان ابلاغ گردیده است تا کارمندان، مدیریت و بورد را قادر به انجام مسئولیت های شان سازد.

فعالیت تفتیش داخلی میتواند معلومات را طی چندین ماموریت یا بررسی جمع آوری نماید تا بتواند این ارزیابی را حمایت کند. نتایج ماموریت های متذکره وقتی طور کلی ملاحظه گردد فهم و درک خوبی را از پروسه های مدیریت خطر سازمان و میزان موثریت آنها میسر میسازد.

پروسه های مدیریت خطر از طریق فعالیت های دوامدار مدیریتی، ارزیابی های جداگانه، یا هر دو، نظارت می شوند.

2120. A1 – فعالیت تفتیش داخلی باید میزان خطرات متوجه به حاکمیت، فعالیت ها و سیستم های اطلاعاتی سازمان را با در نظر داشت موارد آتی ارزیابی نماید.

- تحقق اهداف استراتژیک سازمان.
- درستی و معتبر بودن اطلاعات مالی و عملیاتی.
- موثریت و مفیدیت اجراات و برنامه ها.
- حفاظت از دارایی ها.
- رعایت قوانین، مقررات، پالیسی ها، طرزالعمل ها و قراردادها.

2120. A2 – فعالیت تفتیش داخلی باید احتمال وقوع تقلب و چگونگی مدیریت خطر تقلب توسط سازمان را ارزیابی نماید.

2120. C1 – مفتشین داخلی در جریان انجام خدمات مشورتی باید خطرات همردیف با اهداف ماموریت را مورد توجه قرار داده و نسبت به وجود خطرات بااهمیت دیگر، مواظب باشند.

2120. C2 – مفتشین داخلی باید دانش خویش را که در رابطه به خطرات در نتیجه ارائه خدمات مشورتی حاصل کرده اند، در ارزیابی پروسه های مدیریت خطر سازمان بکار گیرند.

2120. C3 – مفتشین داخلی هنگام کمک به مدیریت نهاد در ایجاد و انکشاف پروسه های مدیریت خطر، باید از پذیرش هر گونه مسئولیت مدیریتی واقعی در ارتباط با مدیریت خطرات اجتناب نمایند.

2130 – کنترل

فعالیت تفتیش داخلی باید از طریق ارزیابی موثریت و مفیدیت کنترل ها و تشویق بهبود مداوم آنها، با سازمان در حفظ کنترل های موثر همکاری نماید.

2130. A1 – فعالیت تفتیش داخلی باید کفایت و موثریت کنترل ها در مقابل خطرات موجود در پروسه حکومتداری، عملیات، و سیستم های اطلاعاتی سازمان را با توجه به موارد آتی ارزیابی نماید:

- تحقق اهداف استراتژیک سازمان.
- صحت و ثقت اطلاعات مالی و عملیاتی.
- موثریت و مفیدیت عملیات و برنامه ها.
- حفاظت از دارایی ها.
- رعایت قوانین، مقررات، پالیسی ها، طرزالعمل ها و قراردادهای.

2130. C1 – مفتشین داخلی باید دانش خویش در رابطه به کنترلها را که در نتیجه ارائه خدمات مشورتی حاصل کرده اند، در ارزیابی پروسه های کنترل سازمان بکار گیرند.

2200 – پلان گذاری ماموریت

مفتشین داخلی باید برای هر ماموریت یک پلان کاری تهیه و تدوین نمایند که شامل اهداف ماموریت، ساحه کاری، زمان بندی و تخصیص منابع میباشد. پلان باید استراتژی های سازمان، اهداف، و خطرهای مرتبط به ماموریت را مد نظر داشته باشد.

2201 – موارد قابل توجه در پلانگذاری

مفتشین داخلی باید در پلان گذاری ماموریت موارد آتی را مد نظر گیرند:

- اهداف و ستراتیژیهای فعالیت تحت بررسی و روش هایی که فعالیت متذکره با استفاده از آنجراآت و فعالیت های خویش را کنترل مینماید.
- خطرات عمده ایکه اهداف، منابع و عملیات فعالیت تحت بررسی را تهدید میکند و روش هایی که به وسیله آن تاثیرات بالقوه خطرات متذکره در سطوح قابل پذیرش مهار می شود.
- کفایت و موثریت پروسه های حکومتداری، مدیریت خطر و کنترل فعالیت تحت بررسی در مقایسه با یک مدل یا چارچوب مرتبط.
- فرصت های بهبود عمده در پروسه های حکومتداری، مدیریت خطر، و کنترل فعالیت تحت بررسی.

2201. A1 – مفتشین داخلی هنگام پلان گذاری یک ماموریت برای طرف های خارج از سازمان باید تفاهم کتبی را در مورد اهداف، ساحه کاری، مسئولیت های دو طرف، و دیگر توقعات به شمول محدودیت هابالای پخش و نشر نتایج بررسی و دسترسی به سوابق مورد بررسی را با ایشان به وجود آورد.

2201. C1 – مفتشین داخلی باید در مورد اهداف، ساحه کاری، مسئولیت های دو طرف و دیگر طرفین را با متقاضیان خدمات مشورتی تفاهم نمایند. در خدمات مشورتی عمده، این تفاهم باید مستند گردد.

2210 – اهداف ماموریت اهداف باید برای هر ماموریت تعیین گردد.

2210. A1 – مفتشین داخلی باید ارزیابی مقدماتی خطرات مرتبط با فعالیت تحت بررسی را انجام دهند. اهداف ماموریت باید نتایج همین ارزیابی را انعکاس دهد.

2210. A2 – مفتشین داخلی باید هنگام تدوین اهداف ماموریت احتمال وقوع اشتباهات، تقلب، موارد عمده عدم رعایت، و سایر خطرات دیگر را مد نظر گیرند.

2210. A3 – غرض ارزیابی حکومتداری، مدیریت خطر و کنترلها معیارهای کافی نیاز است. مفتشین داخلی باید اطمینان حاصل نمایند که مدیریت نهاد و یا مورد به منظور دستیابی به اهداف کوتاه مدت و بلند مدت نهاد تا چه اندازه معیارات کافی و مناسب وضع کرده اند. در صورتیکه معیارات کافی باشند. مفتشین داخلی باید معیارات متذکره را در ارزیابی خویش مورد استفاده قرار

دهند. در صورت عدم کفایت معیارات، مفتشین داخلی باید معیارات مناسب ارزیابی را از طریق مباحثه با مدیریت نهاد و یا بورد تشخیص نمایند.

تفسیر:

انواع معیارات شامل موارد ذیل بوده می تواند:

معیارات داخلی (بگونه مثال، پالیسی ها و طرز العمل های اداره).

معیارهای خارجی (بگونه مثال، قوانین و مقرراتیکه از سوی نهادهای ذیربط وضع شده اند).

روش های بهتر و پیشتاز (بگونه مثال، رهنمودهای مسلکی و رشتوی).

2210. C1 – اهداف خدمات مشورتی باید پروسه های حکومتداری، مدیریت خطر، و کنترل را تا حدی در بر گیرد که با متقاضی یا اداره مورد نظر توافق شده است.

2210. C2 – اهداف خدمات مشورتی باید با ارزش ها، ستراتیژی ها، و اهداف سازمان سازگار باشد.

2220 – ساحه کاری ماموریت

ساحه کاری تعیین شده برای هر ماموریت باید برای دستیابی به اهداف ماموریت متذکره کافی باشد.

2220. A1 – ساحه کاری بررسی باید شامل ملاحظه سیستم ها، سوابق، پرسونل و دارایی های عینی مرتبط به شمول موارد متذکره که تحت کنترل اشخاص ثالث هستند باشد.

2220. A2 – اگر در جریان انجام ماموریت اطمینان دهی، فرصت هایی برای ارائه خدمات مشورتی مهم به وجود می آید، تفاهم کتبی حاوی اهداف، ساحه کاری، مسئولیت های طرفین و دیگر توقعات حتما بین هم توافق و نتایج خدمات مشورتی طبق معیارات خدمات مشورتی، اطلاع رسانی گردد.

2220. C1 – مفتشین داخلی در اجرای خدمات مشورتی باید از کافی بودن ساحه کاری برای دستیابی به اهداف توافق شده اطمینان حاصل نمایند. اگر مفتشین داخلی در جریان انجام ماموریت به ساحه اضافی نیاز احساس میکنند، باید موضوع نیاز ساحه کاری اضافی را با متقاضی خدمات مشورتی شریک سازد تا در مورد ادامه ماموریت تصمیم اتخاذ گردد.

2220. C2 – مفتشین داخلی در جریان انجام ماموریت های خدمات مشورتی باید کنترل های سازگار با اهداف ماموریت خویش را مورد توجه قرار داده و نسبت به مسائل کنترولی عمده مواظب باشند.

2230 – تخصیص منابع ماموریت

مفتشین داخلی باید منابع کافی و مناسب را برای دستیابی به اهداف ماموریت بر مبنای ارزیابی ماهیت و پیچیدگی هر ماموریت، محدودیت های زمانی، و منابع موجود تشخیص .

تفسیر:

واژه مناسب، به ترکیب دانش، مهارت ها و سایر توانایی های مورد نیاز برای انجام ماموریت مشخص اطلاق میگردد. واژه کافی، به کمیت منابع مورد نیاز برای انجام وظیفه با دقت مناسب مسلکی اشاره دارد.

2240 – برنامه کاری ماموریت

مفتشین داخلی باید برنامه های کاری را که دستیابی به اهداف ماموریت را میسر سازد ترتیب و تدوین نمایند.

2240. A1 – برنامه های کاری باید شامل روش ها و آزمایشات برای شناسایی، تجزیه و تحلیل، ارزیابی، و مستند سازی معلومات در جریان انجام ماموریت باشند. منظوری برنامه کاری باید قبل از تطبیق آن اخذ و هر گونه تعدیلات در آن نیز فوراً غرض منظوری ارائه گردد.

2240. C1 – برنامه های کاری ماموریت های خدمات مشورتی میتواند حسب ماهیت هر ماموریت از لحاظ شکلی و محتوایی از همدیگر تفاوت داشته باشند.

2300 – اجرای ماموریت

مفتشین داخلی باید به منظور دستیابی به اهداف ماموریت، معلومات کافی را شناسایی، تجزیه و تحلیل، ارزیابی و مستندسازی کنند.

2310 – تشخیص معلومات

مفتشین داخلی باید برای دستیابی به اهداف ماموریت، معلومات کافی، موثق، مرتبط و مفید را تشخیص نمایند.

تفسیر:

معلومات کافی، معلوماتی هست که مبتنی بر حقایق، کافی و متقاعدکننده باشند به گونه ای که یک شخص محتاط و آگاه با استفاده از آن، به همان نتیجه ای برسد که مفتش به آن رسیده است. معلومات موثق، معلوماتی هست که با به کارگیری تکنیک های مناسب ماموریت بهتر دستیاب باشد. معلومات

مرتبط، یافته ها و سفارشات ماموریت را تأیید نموده و با اهداف ماموریت سازگار میباشد. معلومات مفید سازمان را در راستای نیل به اهداف آن کمک مینماید.

2320 – تجزیه، تحلیل و ارزیابی

مفتیش داخلی باید نتیجه گیری ها و نتایج ماموریت خویش را به تجزیه، تحلیل و ارزیابی های مناسب استوار سازند.

2330 – مستند سازی معلومات

مفتشین داخلی باید به منظور حمایت و تأیید نتایج ماموریت و نتیجه گیری ها باید معلومات کافی، موثق، مرتبط و مفید را مستندسازی کنند.

2330. A1 – رئیس تفتیش داخلی باید دسترسی به سوابق و اسناد ماموریت را کنترل کند. رئیس تفتیش داخلی باید قبل از ارائه چنین اسناد و سوابق به اشخاص و طرف های خارج از سازمان، موافقه مدیریت ارشد و /یا مشاوریت حقوقی را به نحو مناسب دریافت کند.

2330. A2 – صرف نظر از نوعیت ابزار و وسائل مورد استفاده برای نگهداری انواع اسناد، رئیس تفتیش داخلی باید مقرراتی را مبنی بر طرز نگهداری سوابق و اسناد ایجاد و وضع نماید. مقررات نگهداری متذکره باید با رهنمودهای سازمان و هر گونه مقررات قانونی یا سایر الزامات مربوطه مطابقت داشته باشد.

2330. C1 – رئیس تفتیش داخلی باید پالیسی های تنظیم حفظ و نگهداری اسناد و سوابق ماموریت مشورتی و طرز نشر و ارائه آن به طرف های داخل و خارج از اداره را تدوین نماید. این پالیسی ها باید با رهنمودهای سازمان و هر گونه مقررات قانونی و سایر الزامات مربوطه سازگار باشند.

2340 – نظارت ماموریت

ماموریت ها باید به گونه درست نظارت گردند تا دستیابی به اهداف میسر، کیفیت تضمین و ظرفیت پرسونل ارتقا یابد.

تفسیر:

میزان نظارت لازم به تخصص و تجربه مفتشین داخلی و پیچیدگی ماموریت مشخص بستگی دارد. رئیس تفتیش داخلی مسئولیت عمومی نظارت از یک ماموریت را بر عهده دارد، چه این ماموریت توسط فعالیت

تفتیش داخلی و یا به نمایندگی از آن انجام شود. اما می تواند پرسونل باتجربه فعالیت تفتیش داخلی را برای بررسی/مرور تعیین نماید. شواهد مناسب از نظارت، مستند سازی و نگهداری می شود.

2400 – گزارشدهی نتایج

مفتشین داخلی باید نتایج ماموریت ها را گزارش دهد.

2410 – معیار برای گزارشدهی

گزارش باید شامل اهداف، ساحه کاری و نتایج ماموریت باشد.

2410. A1 – گزارش نهائی نتایج ماموریتباید در صورت لزوم شامل نتیجه گیری ها، و همچنان سفارشات مفتشین داخلی و/یا اقدامات پلانی باشد. در صورتیکه مناسب باشد حتما نظر مفتشین ارائه گردد. نظر یا نتیجه گیری مفتشین داخلی باید توقعات مدیریت ارشد، بورد و سایر ذینفعان را مد نظر گرفته و متکی به معلومات کافی، موثق، مرتبط و مفید باشد.

تفسیر:

نظر به سطح ماموریت می تواند به شکل درجه بندی ها، نتیجه گیری ها، یا توضیحات دیگر نتایج باشد. چنین ماموریتی میتواند در رابطه به کنترل های مربوط به یک پروسه، خطر، یا بخشی از فعالیت های نهاد باشد. شکل دهی این گونه نظرها مستلزم در نظر گرفتن نتایج ماموریت و میزان اهمیت آنها می باشد.

2410. A2 – مفتشین داخلی تشویق می شوند تا از اجراءات قناعت بخش در گزارش ماموریت یادآوری و تصدیق نمایند.

2410. A3 – حین ارائه گزارش نتایج ماموریت به اشخاص و طرف های خارج از اداره، گزارش باید محدودیتهای نشر (تکثیر) و استفاده از نتایج آنرا در گزارش انعکاس دهد.

2410. C1 – گزارش پیشرفت و نتایج ماموریت های خدمات مشورتی، از لحاظ شکل و محتوا با در نظر داشت ماهیت ماموریت و نیازهای متقاضی متفاوت خواهد بود.

2420 – کیفیت گزارشات

گزارشات باید درست، بیطرفانه، واضح، مختصر، سازنده، کامل و به موقع باشند.

تفسیر:

گزارشات درست، عاری از اشتباهات و نارسایی ها بوده و مبتنی بر واقعیت ها و صادقانه معلومات ارائه مینماید. گزارشات بیطرفانه، طور منصفانه، بدون جانبداری و تبعیض معلومات ارائه داشته و حاصل

ارزیابی های منصفانه و متوازن از تمام واقعیت ها و شرایط مربوطه می باشند. گزارشات واضح، منطقی و به آسانی قابل فهم بوده، از اصطلاحات و جملات تخنیکی غیر ضروری اجتناب نموده و همه اطلاعات مهم و مرتبط را ارائه می نماید. گزارشات مختصر متمرکز به نکات اصلی بوده و از ارائه تفصیل غیر ضروری، جزئیات بیحد، تکرار مطالب و زیاده گویی ها اجتناب مینماید. گزارشات سازنده برای متقاضی یا اداره تحت تفتیش و نهاد مربوطه مفید بوده و در صورت لزوم منجر به بهبود میگردد. گزارشات کامل، هیچ چیزی را که برای مخاطب ضروری باشد کمبود ندارد و شامل همه معلومات مهم و مرتبط و یافته هاییکه مؤید پیشنهادات و نتیجه گیری ها هست می باشد. گزارشات به موقع، در وقت و فرصت مناسب با توجه به اهمیت موضوع ارائه گردیده و به مدیریت نهاد اجازه می دهد تا اقدامات اصلاحی مناسب را روی دست گیرند.

2421 - اشتباهات و از قلم افتادگی ها

اگر گزارش نهائی حاوی اشتباهات یا موارد قلم افتادگی های عمده باشد رئیس تفتیش داخلی باید معلومات تصحیح شده را به همه طرف هاییکه گزارش اصلی را دریافت نموده اند گزارش دهد. 2430 - استفاده از عبارت "در مطابقت به معیارهای بین المللی برای اجرای مسلکی تفتیش داخلی انجام گردیده است"

بیان اینکه ماموریت ها "در مطابقت به معیارهای بین المللی برای اجرای مسلکی تفتیش داخلی" انجام شده است زمانی مناسب است که نتایج برنامه بهبود و تضمین کیفیت، ادعای متذکره را تأیید نماید.

2431 - افزایش عدم پیروی در ماموریت ها

زمانیکه عدم پیروی از دستور العمل طرز سلوک یا معیارات یک ماموریت مشخص را متاثر میسازد، گزارش نتایج باید موارد ذیل را افشا سازد:

- اصول یا قواعد دستورالعمل طرز سلوک و یا معیارات ایکه تطبیق کامل آن صورت نگرفته است.
- دلایل عدم تطبیق
- تاثیر موارد عدم تطبیق بر ماموریت و نتایج گزارش شده آن.

2440 - ابلاغ و نشر نتایج

رئیس تفتیش داخلی باید نتایج را به اشخاص مناسب ابلاغ نماید.

تفسیر:

رئیس تفتیش داخلی مسئول مرور و منظوری نتایج نهائی ماموریتقبل از صدور آن و تصمیم گیری در مورد اینکه به کی ها و چطور ابلاغ و نشر گردد میباشد. در صورتیکه رئیس تفتیش داخلی این وظایف را به شخص دیگری تفویض مینماید، مسئولیت نهائی آن باز هم به عهده ایشان بر میگردد.

2440. A1 – رئیس تفتیش داخلی مسئول ابلاغ نتایج نهائی به طرف ها و اشخاصی هست که می توانند از توجه کافی به نتایج ماموریت اطمینان دهند.

2440. A2 – اگر الزامات حقوقی، قانونی و مقرراتی طور دیگری حکم ننماید، رئیس تفتیش داخلی قبل از نشر و تشریح نتایج با اشخاص خارج از اداره باید:

- خطرات بالقوه متوجه به سازمان را ارزیابی نماید.
- در صورت لزوم با مدیریت ارشد و / یا مشاوریت حقوقی مشورت کند.
- انتشار نتایج را از طریق محدود کردن استفاده از آن کنترل نماید.

2440. C1 – رئیس تفتیش داخلی مسئول گزارشدهی نتایج نهایی خدمات مشورتی به اداره متقاضی مشوره دهی است.

2440. C2 – در جریان خدمات مشورتی، ممکن موضوعات حکومتداری، مدیریت خطر، و کنترلها تشخیص شوند. هرگاه این موضوعات برای سازمان مهم باشند باید به مدیریت ارشد و بورد اطلاع داده شود.

2450 – نظر کلی

هنگامیکه نظر کلی ارائه میگردد، باید ستراتیژی ها، اهداف، و خطرات سازمان مد نظر گرفته شود؛ و همچنان به توقعات مدیریت ارشد، بورد و سایر ذینفعان نیز توجه گردد. نظر کلی باید متکی به اطلاعات کافی، موثق، مرتبط و مفید باشد.

تفسیر:

گزارش شامل موارد ذیل می گردد:

- ساحه کاری، به شمول دوره زمانی که نظر تفتیش به آن مربوط میگردد.
- محدودیت های ساحه کاری.
- در نظر گرفتن همه پروژهای مرتبط، به شمول اتکا بر عرضه کنندگان خدمات اطمینان دهی دیگر.
- خلاصه معلوماتی که نظر را حمایت و تأیید مینماید.
- چارچوب کنترل یا خطر یا دیگر معیارات استفاده شده به عنوان مبنای اظهار نظر کلی.
- نظر کلی، قضاوت، یا نتیجه گیری حاصل شده.

دلایل ارائه نظر کلی عدم رضایت باید توضیح گردد. 2500 - نظارت پیشرفت

رئیس تفتیش داخلی باید سیستمی را برای نظارت از تطبیق نتایج گزارش شده به مدیریت ایجاد و نگهداری نماید.

2500. A1 - رئیس تفتیش داخلی باید پروسه پیگیری نظارت و حصول اطمینان از موثریت تطبیق اقدامات مدیریت و یا قبول خطر عدم تطبیق توسط مدیریت ارشد را ایجاد نماید.

2500. C1 - فعالیت تفتیش داخلی باید تطبیق نتایج خدمات مشورتی را در حدیکه با متقاضی توافق گردیده است نظارت و پیگیری نماید.

2600 - گزارش پذیرش خطرات

هرگاه رئیس تفتیش داخلی به این نتیجه می رسد که میزان خطر پذیرفته شده توسط مدیریت ارشد در سطح غیر قابل قبول به سازمان میباشد، در این صورت رئیس تفتیش داخلی باید این موضوع را با مدیریت ارشد بحث نماید. اگر رئیس تفتیش داخلی موضوع را باز هم نا حل شده تلقی میکند باید موضوع متذکره را به اطلاع بورد برساند.

تفسیر:

تشخیص خطرات پذیرفته شده توسط مدیریت ممکن از طریق ارائه خدمات اطمینان دهی یا خدمات مشورتی، نظارت بر پیشرفت اقدامات انجام شده توسط مدیریت در نتیجه ماموریت های قبلی یا به روشهای دیگر صورت گیرد. مسئولیت رفع خطر بر عهده رئیس تفتیش داخلی نیست.

فهرست معانی

ارزش افزایی - Add Value

فعالیت تفتیش داخلی زمانی برای سازمان (و ذینفعان آن) ارزش افزایی میکند که اطمینان دهی بیطرفانه و مرتبط را عرضه نموده و در موثریت و مفیدیت پروسه های حکومتداری، مدیریت خطر، و کنترل نقش خویش را ایفا کند.

کنترل کافی - Adequate Control

کنترل کافی در صورتی وجود دارد که مدیریت آنرا به گونه ای پلانگذاری و سازماندهی (طرح) کرده باشند تا اطمینان نسبی را از اینکه خطرات مهم اداره بشکل موثر مدیریت گردیده و اهداف و مقاصد سازمان به گونه موثر و اقتصادی آن تحقق پیدا خواهد کرد.

خدمات اطمینان دهی - Assurance Services

عبارت از بررسی بیطرفانه شواهد به هدف ارائه نتایج ارزیابی مستقل از پروسه های حکومتداری، مدیریت خطر و کنترل برای سازمان می باشد. مثال های این نوع خدمات می تواند شامل اموریت های بررسی مالی، عملکرد، رعایت قوانین و مقررات، امنیت سیستم و بررسی های خاص (Due Diligence Engagements) باشد.

بوردها - Board

بوردها عبارت از عالیترین سطح هیئت حاکمه (مثلاً، هیئت رهبری، هیئت نظار، هیئت حاکمه و یا امنا) یک سازمان بوده که مسئولیت رهبری و نظارت فعالیت های سازمان و حسابگیری از مدیریت ارشد اداره را بر عهده دارد. هرچند تنظیم حاکمیت در ادارات و سکتورها متفاوت است، معمولاً اعضای بوردها کسانی هستند که جزء مدیریت محسوب نمیشوند. اگر در یک سازمان بوردها وجود نداشته باشد، اصطلاح "بوردها" در معیارات به گروه و یا فردی که در که مسئولیت حاکمیت سازمان را به عهده داشته باشد اطلاق میگردد. علاوه بر این، "بوردها" میتواند به کمیته و یا هیئتی که هیئت حاکمه بعضی از وظایف را تفویض نموده باشد اطلاق گردد. مثلاً، کمیته تفتیش داخلی

منشور - Charter

منشور تفتیش داخلی سند رسمی هست که مقصد، صلاحیت و مسئولیت فعالیت تفتیش داخلی را تعیین و توضیح مینماید. منشور تفتیش داخلی، جایگاه فعالیت تفتیش داخلی در سازمان را نهادینه ساخته؛

صلاحیت دسترسی به سوابق پرسونل و دارایی های عینی مرتبط با انجام ماموریت را اعطا؛ و ساحه کاری فعالیت تفتیش داخلی را مشخص می سازد.

رئیس تفتیش داخلی - Chief Audit Executive

شخصی با پست ارشد که مسئولیت مدیریت موثر فعالیت تفتیش داخلی را طبق منشور تفتیش داخلی و عناصر الزامی چارچوب بین المللی اجرای مسلکی (IPPF) بر عهده دارد. رئیس تفتیش داخلی یا اشخاصی که به رئیس تفتیش داخلی گزارش شده هستند تصدیقنامه های مسلکی و تحصیلات و تجارب مناست خواهند داشت. ممکن عنوان موقوف و/یا مسولیت های رئیس تفتیش داخلی در ادارات مختلف، متفاوت باشند.

دستورالعمل طرز سلوک - Code of Ethics

دستورالعمل طرز سلوک انستیتوت مفتشین داخلی یا (IIA)، اصول مرتبط به مسلک و طرز فعالیت تفتیش داخلی میباشد و شامل قواعد طرز سلوک هست که سلوک متوقعه از مفتشین داخلی را توضیح مینماید. دستورالعمل طرز سلوک هم برای اشخاص و هم برای ادارات عرضه کننده خدمات تفتیش داخلی قابل تطبیق میباشد. مقصد از وضع دستورالعمل طرز سلوک ترویج فرهنگ اخلاقی در مسلک جهانی تفتیش داخلی میباشد.

رعایت-Compliance

پیروی از پالیسی ها، پلان ها، طرزالعمل ها، قوانین، مقررات، قراردادهای یا دیگر الزامات می باشد.

تضاد منافع - Conflict of Interest

هرگونه رابطه ایکه بگونه واقعی یا ظاهری در راستای منافع بهتر سازمان نباشد تضاد منافع شمرده میشود. تضاد منافعبه توانایی فرد ب در انجام بیطرفانه وظایف و مسئولیت هایش صدمه میرساند.

خدمات مشورتی - Consulting Services

فعالیت های مشوره دهی و فعالیت های خدماتی مرتبط به اداره متقاضی بوده که ماهیت و ساحه کاری آن در توافق با متقاضی تعیین، و به منظور ارزش افزایی و بهبود پروسه های حکومتداری، مدیریت خطر و کنترل سازمان اجرا میگردد. بدون اینکه مفتش داخلی مسئولیت های مدیریتی را به عهده بگیرد. مثال های این گونه خدمات شامل مشوره دهی، توصیه، تسهیلات و برنامه های آموزشی یا تریننگ ها می باشد.

کنترول Control

هر گونه اقدامیکه مدیریت ، بورد یا اشخاص دیگر برای مدیریت خطر و افزایش احتمال دست یابی به اهداف و مقاصد تعیین شده انجام می دهند کنترول شمرده میشود. مدیریت با پلان گذاری، سازماندهی و صدور اوامر و هدایات در قبال اجراءات و اقدامات کافی و لازم از تحقق اهداف کوتاه مدت و دراز مدت اطمینان حاصل می نمایند.

محیط کنترولی – Control Environment

طرز برخورد و اقدامات بورد و مدیریت در خصوص اهمیت کنترول در سازمان می باشد. محیط کنترولی نظم و ساختار لازم را برای تحقق اهداف اصلی سیستم کنترول داخلی فراهم میسازد. محیط کنترولی شامل عناصر ذیل است:

- صداقت و ارزش های اخلاقی؛
- فلسفه و شیوه کاری مدیریت ؛
- ساختار تشکیلاتی سازمان؛
- تعیین و تفویض صلاحیت ها و مسئولیت ها؛
- پالیسی ها و اجراءات منابع بشری؛
- ظرفیت پرسونل.

پروسه های کنترول – Control Processes

پالیسی ها، روش ها (خودکار و دستی)، و فعالیت هایی که بخشی از چارچوب کنترولی می باشد، که به منظور حصول اطمینان از موجودیت خطرات در محدوده قابل پذیرش سازمان طرح و مورد اجرا قرار میگیرند.

اصول اساسی اجرای مسلکی تفتیش داخلی – Core Principles for the Professional Practice of Internal Auditing

اصول اساسی اجرای مسلکی تفتیش داخلی مبنای چارچوب بین المللی اجرای مسلکی (IPPF) را تشکیل و موثریت تفتیش داخلی را حمایت مینماید.

ماموریت - Engagement

گمارش، وظیفه یا فعالیت بررسی مشخص تفتیش داخلی هست مانند بررسی داخلی، ارزیابی خودی کنترول، بررسی ثقلب و یا خدمات مشورتی. یک ماموریت میتواند شامل چندین وظیفه و یا فعالیت باشد که به هدف رسیدن مجموعه مشخص اهداف مرتبط طرح میگردد.

اهداف ماموریت – Engagement Objectives

اظهارات گسترده ای که توسط مفتشین داخلی انکشاف داده شده و ماموریت مورد نظر را تعریف مینماید.

نظر ماموریت – Engagement Opinion

درجه بندی، نتیجه گیری یا توضیح نتایج طور دیگر از یک ماموریت تفتیش داخلی مرتبط به جنبه های گنجانیده شده در اهداف و ساحه کاری آن ماموریت میباشد.

برنامه کاری ماموریت – Engagement Work Program

سندی است که روش های مورد استفاده در یک ماموریت را لست نموده و به منظور تطبیق پلان ماموریت طرح میگردد.

ارائه کننده بیرونی خدمات – External Service Provider فرد یا شرکتی خارج از سازمان که دارای دانش، مهارت و تجربه خاص در یک رشته مشخص میباشد.

تقلب - Fraud

هر عمل غیرقانونی هست که مشخصه آن خدعه، فریب کاری، پنهان کاری یا نقض اعتماد باشد. این اعمال وابسته به تهدید خشونت یا فشارهای فیزیکی نیست. تقلب توسط اشخاص و ادارات به منظور کسب پول، مال یا خدمات؛ جلوگیری از پرداخت یا از دست دادن خدمات؛ یا به منظور حصول منافع شخصی یا تجاری انجام می شود.

حکومتداری – Governance

مجموعه پروسه ها و ساختارهای تطبیق شده توسط بورد به منظور آگاهی دهی، رهنمایی، مدیریت و نظارت فعالیت های یک سازمان در راستای دست یابی به اهداف آن میباشد.

نقض - Impairment

نقض به استقلالیت سازمانی و بیطرفی فردی می تواند شامل تضاد منافع شخصی، محدودیت های ساحوی، محدودیت های دسترسی به سوابق، پرسونل و دارایی ها، و محدودیت در منابع (مالی) باشد.

استقلالیت - Independence

آزادی و رهایی از حالتیکه توانایی فعالیت تفتیش داخلی را برای انجام بی طرفانه مسئولیت های تفتیش داخلی تهدید مینماید.

کنترول های تکنالوژی معلوماتی – Information Technology Controls

کنترول هایبکه مدیریت و حاکمیت اداره را حمایت نموده و همچنان کنترول های عمومی و تخنیکي را بالای زیربنای تکنالوژی معلوماتی مانند برنامه ها، معلومات، زیربنا و اشخاص ارائه میدارد.

حکومتداری تکنالوژی معلوماتی – Information Technology Governance

حکومتداری تکنالوژی معلوماتی متشکل از رهبری، ساختارهای تشکیلاتی و پروسه هایی است که حمایت سیستم تکنالوژی معلوماتی سازمان از استراتژی ها و اهداف اداره را اطمینان میدهد.

فعالیت تفتیش داخلی – Internal Audit Activity

ریاست، شعبه، تیم مشاورین یا دیگر دست اندرکاران مسلکی که خدمات مستقل و بیطرفانه اطمینان دهی و مشوره دهی را به منظور ارزش افزایی و بهبود فعالیت های سازمان، عرضه می دارند. فعالیت تفتیش داخلی با استفاده از شیوه سیستماتیک و منظم ارزیابی و بهبود موثریت پروسه های حکومتداری، مدیریت خطر و کنترول سازمان را در نیل به اهدافش کمک میکند.

چارچوب بین المللی اجرای مسلکی – International Professional Practices Framework

چارچوب مفهومی که رهنمودهای معتبر منتشره انستیتوت مفتشین داخلی (IIA) را تشکیل میدهد. این رهنمودها متشکل از دو کتگوری میباشد: (1) رهنمودهای الزامی و (2) رهنمودهای جداً توصیه شده.

باید - Must

معیارات کلمه "باید" را جهت مشخص نمودن الزامات غیرمشرط استفاده مینماید.

بیطرفی – Objectivity

نگرش ذهنی غیر جانبدارانه ای که به مفتشین داخلی اجازه می دهد تا ماموریت ها را به گونه ای انجام دهند که به نتیجه کار خویش باور و اعتماد داشته باشند و برکیفیت کار را معامله و مصالحه صورت نگیرد. بیطرفی اقتضا مینماید تامفتشین داخلی قضاوت خویش از موضوعات تحت تفتیش را تحت تأثیر دیگران قرار ندهند.

نظر کلی – Overall Opinion

درجه بندی، نتیجه گیری و یا توضیح نوع دیگر نتایج که توسط رئیس تفتیش داخلی ارائه شده و در سطح کلیپروسه های حکومتداری، مدیریت خطر و کنترول سازمان را تحت شعاع خویش قرار میدهد. نظر کلی، قضاوت مسلکی رئیس تفتیش داخلی بر مبنای نتایج ماموریت های مشخص و دیگر فعالیت هایی است که در یک مقطع زمانی مشخص انجام شده است.

خطر - Risk

امکان وقوع رویدادی که دستیابی به اهداف را متاثر میسازد. خطر با در نظر داشت تاثیرات و احتمال وقوع آن اندازه گیری میگردد.

خطر پذیری - Risk Appetite

سطح خطراتیکه سازمان مایل به پذیرش آن است.

مدیریت خطر - Risk Management

پروسه شناسایی، ارزیابی، مدیریت و کنترل حوادث واقعات یا حالات بالقوه ایکه به منظور ارائه اطمینان منطقی از دستیابی به اهداف سازمان استفاده می شود.

حتما - Should

معیارات کلمه "حتما" را در صورتیکه پیروی و مطابقت متوقع باشد مگر اینکه قضاوت مسلکی و یا حالات انحراف از آن را توجیه نماید استفاده مینماید.

اهمیت - Significance

اهمیت نسبی یک موضوع در زمینه ایکه در نظر گرفته میشود و شامل عوامل کمی و کیفی مانند اندازه، ماهیت، تاثیر، ارتباط و اثر میشود. قضاوت مسلکی مفتشین داخلی را در ارزیابی اهمیت موضوعات در زمینه اهداف مربوطه کمک مینماید.

معیار - Standard

دستورات مسلکی منتشره بورد بین المللی معیارات تفتیش داخلی که شرایط و الزامات اجرای فعالیت های وسیع و متعدد تفتیش داخلی و طرز ارزیابی اجراآت تفتیش داخلی را ترسیم و تدوین مینماید.

روش های تفتیش متکی بر تکنالوژی - Technology-based Audit Techniques

هرگونه افزار خود کار تفتیش، مانند نرم افزار عمومی تفتیش، نرم افزار های تولید معلومات آزمایشی، برنامه های کمپیوتری تفتیش، نرم افزارهای خاص تفتیش و تکنیک های تفتیش با استفاده از کمپیوتر (CAAT).

###